

Amicul Şcoalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al evizora tului şcolar, al Comitetului şcolar judeţean
şi al Asociaţiei învăţătorilor din judeţul Alba.

Apare săptămânal cu excepţia lunilor Iulie—August.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIŞU.

COLABORATORI:

I. Aldea, Jer. Ciungan, I. Breazu, Const. N. Buzatu, I. Dobre, A. Duvlea,
P. Petringenar, A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V.
Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele şcolare
şi part. 180 lei. Redacţia şi Administraţia la biroul Revizoratului şcolar — Alud.

Parlamentarii noştri.

Citesc într'o dare de seamă despre lucrările congresului învăţător din Bucovina, ținut de curând, că un învăţător — deputat a ținut de bine să asigure pe congresiştii de tot sprijinul parlamentarilor pentru îndeplinirea dezideratelor ce au însuflețit adunarea.

Par'că văd şi aud ropotul de aplauze stârnit de înflăcărute cuvinte cari au entusiasmat pe colegii cari ridică lunar 2900 lei, şi ar fi să se propage şi printre noi cei vrâstnici ditirambe la adresa parlamentarilor învăţători.

Daţi-mi voe să nu aplaud, pentru simplul motiv, că nu am dece. Un deceniu s'a împlinit decând suntem hrăniţi cu pomisiunile ministrilor şi cu asigurările parlamentarilor. Cât nu au obosit învăţătorii să-şi vadă oameni aleşi din sânul lor reprezentanţi în Corpurile legiuitoare cu gândul de a se raporta instituţiilor celor mai înalte ale ţării starea precară în care înoată învăţătorimea şi cu ea luminiţa de cultură ce o țin învăţătorii cu mari greutate în ciuda tuturor indifere-

felor ce caracterizează ca un simptom de boală viața noastră de un de deceniu, adecă tocmai decând am prăsnuit o mare sărbătoare care putea fi imboldul unor fapte, cari nu s'au arălat.

Odată ajunși cu mandatul în buzunar, înv. — parlamentari puteau să întrepindă o acțiune în favorul celor de acasă cum s'ar fi așteptat dela dânsii ca dela niște aleși ai națiunii. Recunoaștem că au răsunat vorbe și destul de usurătoare, însă a fost prea puțin căci nimeni nu s'a resimțit de activitatea lor.

Și nu așteptăm să bată cu pumnul în masă să tremure cerneala în călimară și să se zgudue condeiiul răzemat pe suport cum ar face-o un social democrat cu spumă la gură, dar așteptam gesturitari și demne, mari și largi așa cum se cuvine în raport cu problema ce-o reprezintă. Refragere din parlament, punerea situației lor în cumpănă, un desinteres complect față de favorurile ce-i stau înainte pe prețul unei concilianțe asemenea cu o trădare.

Pentru astfel de gesturi ori altele neînchipuite, în tot cazul legale și demne, ar fi avut respectul, nostru dus până la aureola de eroism. Adrese de mulțumire; telegrame de felicitare. Jerbe de flori ar fi incununat carul lor triumfal printre rândurile noastre.

Așa ne trecem bieți iluzioniști unii, sceptici alții și toți facem o apă și un pământ.

Cuvintele de mai sus sunt actuale mai ales azi, când avem parlamentari învățători în număr care aproape cifra 80.

Toma Cocișiu.

Sectele religioase.

Violența interpelărilor, de pe tribuna Camerii, condeiiul în țepător al marilor cotidiane bucureștene, dovedesc indeajuns și fără nici o rezervă, că chestiunea Pascaliei este o problemă delicată și foarte serioasă, a cărei soluționare implică o procedură rațională și urgentă, cu atât mai mult cu cât se pune în discuție autoritatea Sf. Sinod.

Intrucât chestiunea cade în competența altora, nu mă voi ocupa de ea în sine, ci voi căuta a sugera unele prevederi, pe

cari trebuie să le aibă în vedere, în primul rând, adevărații conducători ai satelor noastre.

Este adevărat și incontestabil pericolul, ce-l prezintă secțele religioase, indeosebi la sate; formațiuni idioate de aberații ai credinței; indivizi capricioși — cărora în primul rând nu le place să muncească — au isbutit și fără ca ei să-și dea seama, să pună în vederea publicului indulgent, că intențiunile lor de convertire, prezintă o amenințare a unității noastre naționale. Declarațiunile făcute presei, de către un prelat, dela granița de apus a țării noastre, sunt cazuri destul de îngrijorătoare.

Veniți în mare parte, de pe continentul nou din țara dolariilor ispititori, și-au continuat, aci în mijlocul nostru, campania sistematică de convertire.

Concepțiunile lor caraghioase — în cele mai multe cazuri — sunt esența doctrinei sociale a umanitarismului internațional; nu se mai pot considera imposibilități și excepțiuni, dacă acest curent cosmopolit, produce în adevăr simptoane de anarhie.

Concepțiunea cosmopolită a umanitarismului mondial, a ajuns la concluzia că realizarea în faptă a doctrinei, necesită o pregătire solidă a aderenților ei, cu atât mai necesar, cu cât răspândirea acestei concepțiuni, se află în directă contradicție cu interesele naționale; în acest fel campania lor înăbușită de rigoarea legilor, ce au în vedere păstrarea integrității naționale și teritoriale.

Dată fiind, însă, libertatea credinței, acest curent social, având câteva puncte difuze de apropiere cu doctrinele creștinismului, și-a căutat masca potrivită, sub care, și-ar putea continua opera; însă ce altceva ar fi fost mai nimerit decât o mască de colorit religios?

Sub această formă de falsificare vădită, așa numiții „**pocăiți**” — cari în satele noastre formează un număr îngrozitor — sunt cei dintâiu fermenți ai desmembrării noastre religioase și naționale; ei sunt instrumentele inconștiente ale rezultatului campaniei lor sub a cărui strat religios se agită o supoziție cosmopolită; instrumente docile în mâna unor aberați, ce cred că pot ferici lumea prin smintitele lor concepțiuni.

Sub ochii noștrii, acești inconștienți, cărora noi le spunem „**pocăiți**”, își desfășoară activitatea, săpând la rădăcina unității noastre. Așteptă momente prielnice, pentruca munca lor să aibă efecte sigure. Și oare conflictul ivit pe tema serbării Sf. Paști, nu este cel mai nimerit moment pentruca „**predicatori smeriți**”, să-și spună cuvântul misterios? Dacă nu vedem acest lucru la fiecare colț de stradă, putem fi oare optimiști, gândindu-ne că din partea lor nu avem pericol serios? Intotdeauna predica lor și-o țin într'un cerc restrâns ba chiar secret; apa tulbure ce pare a să lasă asupra bisericii noastre, este cel mai potrivit loc de-a pescui sufletele ameteite de violența divergențelor de idei

nu suntem îndreptățiți a ne gândi că acești rătăciți și sclavi ai dolarilor, nu sunt inofensivi; am fi prea imprudenți și neserioși! . .

O supraveghere a acestor rafinați, ce se știu desvinovați repede, se impune foarte serios autorităților noastre. Dar cum satele noastre încep a fi năpădite tot mai mult de acest flagel, o atențiune deosebită se impune conducătorilor firești ai satelor; acesta în primul rând preoților, conducătorii adevărați ai turmei drept credincioase; este adevărat că acolo unde cuvântul convingător al preotului a putut stăvili răspândirea sectelor, primejdia nu este mare, totuși nu imposibilă, deoarece activitatea predicatorilor este secretă.

Se impune deci firesc o atențiune deosebită și o supraveghere serioasă. Preoți și învățătorii au ocazii multe de a-se convinge dacă în adevăr consătenii lor sunt înclinați sau refractari de-a intra în vreo sectă. Discuțiunile libere cu oamenii sunt cel mai nimerit mijloc de-a ne convinge pe noi și a convinge pe săteni de acest pericol. Cred ocazie nimerită tocmai discuțiunile ivite în Cameră și presă, despre cari sătenii au cunoștință.

I. Breazu.
inv.

Creiați școlii active condițiile dezvoltării ei integrale.

IX.

Este în firea țăranilor noștri, ca ei să iubească șezătoarea, care este școala lor tradițională și tot această dragoste o au moștenită și copiii lor.

Cum să se facă șezătorile cu copii?

Pentru început ajunge o oră la săptămână, care ar fi cea dinaintea distribuirii cărților din bibliotecă: Sâmbătă seara.

Învățătorul va chema pe toți copiii claselor V, VI, VII la un loc, le va povesti despre comoara neprețuită din cărți, foloasele la cari putem ajunge prin îndrăgirea cărților. Arată necesitatea înființării Șezătorii, vorbește despre felul cum aceasta va funcționa.

Pentru organizare, se alege tot cu săptămâna înainte, un președinte și un comitet aranjator, pentru fiecare ședință, lucru, care se va face la sfârșitul fiecărei șezători, așa ca fiecare șezătoare să-și aibă tot alt comitet.

Șezătorile vor fi: Convorbiri active cu conținutul evenimentelor săptămânale din loc. Sfaturi și învățături în chestii cari interesează. Comentări de evenimente cetite în ziare. Povestiri frumoase culese din cărțile din bibliotecă. Citirea de cărți alese, interesante.

Copiii ambițioși și cu plăcerea de a vorbi și de a ceti, se pot anunța cu programele lor, ca inițiatori în discuții, ca animatori ai șezătorii. Stărnindu-le ambiția, vor vâna după satisfacția de a fi purtătorii cuvântului în șezătoare. Și când am ajuns aici, putem lăsa comitetelor aranjatoare grija de a aranja ele șezătorile, cu rezerva de a veni și noi ca auditori, pentru a admira șezătoarea și a vedea, care comitet știe se face șezătoarea cea mai frumoasă.

Acestea șezători pot fi publice, pentru toți ceice-și găsesc plăcerea în ele și vin poate ca să-și scoată și cărți din bibliotecă.

Animatorii lor să se premieze cu cărți la finea anului.

Reușindu-ne a desvolta în copii gustul cetitului și plăcerea lor de a sta mereu de vorbă cu oameni învățați, prin cărțile lor, noi am realiza una din cele mai mari condiții de cultivare continuă a copiilor și am da societății cu fiecare copil eșit din școală o nouă celulă de regenerare a ei.

Acum, după un an dela introducerea acestor șezători în școala noastră, găsesc de interes a expue câteva experimentări ale mele pe acest teren, pentru că cred că ele pot suscita reflecțiuni și discuțiuni, cari ar putea fi de folos.

În prima șezătoare, care a fost aceea a anunțării acestei inovațiuni în viața școlii noastre, copiii purtați pe diferitele puncte de vedere a foloaselor acestor șezători, cu multiple și frumoase aspecte încântătoare, vibrau dk bucurie. Dorul năvalnic ce se sbătea în ei, pentru ele, îmi confirma nădejdea mea în izbânda unui nou mijloc, pus în slujba educației.

Așteptam deci cu mare curiozitate șezătoarea viitoare cu auguri ei, despre care știam că atât pentru mine, cât și pentru copii, va fi un prilej de noi orientări. Cu toate că copiii erau pe deplin lămuriți asupra rostului lor, că sunt șezători, în cari ei beneficiază de libertatea recerută, în cari, eu mă reduc la rolul de simplu oaspe, ori membru îndrumător, totuși fui încercat de unele desiluzii.

Erau greutățile începutului. Ilarități produse de mediul neobisnuit, cu toate particularitățile lor. Ciudată manifestare: în nește stări, în cari eu îi credeam a fi mai aproape de eul lor, ei stăteau cât de departe de el. Era timiditatea lor în fața unei neobisnuite apariții pe scenă, în fața mea, a cărei cauză eu o găsim mai mult în preocuparea lor serioasă, de a nu compromite nădejtile. Să impunea un gest de îndrăsnială din partea unui elev cu mai desvoltat interes glosal, cu mai mult curaj care să deschidă drumul. Iată! Măi Vărzar, odată trecând pelângă casa voastră, te-am auzit cântând o doină frumoasă. Da! strigară unii. Cântăne-o, și nouă.

Băiatul cântă duios: „A plecat Moțul la țară... Hai mur-

gule, hai". Erau acum rândul meu. Le poveştii episoade din viaţa Moţilor, din luptele lor cu năcazurile. Am ajuns la „Horea la împăratul, la Viena", Munteie „găina". Avram Iancu la guvernatorul Schwarzenberg, la Sibiu şi altele. După o oră, şezătoarea se sfârşi cu doina : Iancule Măria ta, cântată tot de elevul, bun cântăreţ.

Alexandru Duvlea.

(Va urma.)

Partea oficială.

No. 1321—1929.

Către

Toate direcţiunile şcoalelor primare şi grădini de copii ale Statului şi ale confesiunilor (rom. cat. reformată, luterană şi evreiască) din judeţ.

Obiect : *Dare de seamă asupra învăţământului pe cei din urmă zece ani (1919—1929.)*

La I. Maiu a. c. se împlineşte un deceniu de când învăţământul primar din acest judeţ a ajuns sub administraţia şcolară românească. Din incidentul acesta însemnat ne-am hotărât de mult să publicăm o amănunţită dare de seamă asupra învăţământului primar din judeţul nostru pe cei din urmă zece ani.

Darea aceasta de seamă va fi o lucrare vastă şi migăloasă, dar în acelaş timp şi foarte importantă, fiind că în ea se va vedea ca într'o oglindă dezvoltarea acestui învăţământ an de an, dându-ne o iconă fidelă despre situaţia lui de astăzi. Se va arăta munca şi străduinţele depuse de noi toţi pentru prosperarea învăţământului şi progresele realizate în intervalul acesta de zece ani.

Pentru ca să putem face o lucrare cât mai desăvârşită rugăm pe domnii directori şi învăţători să ne dea tot concursul posibil. Noi am adunat până acuma un vast material; totuşi mai avem lipsă de multe date şi informaţiuni. *Spre acest scop rugăm pe toţi cei vizaţi, ca să ne trimită necondiţionat până la 15 Iunie a. c. o dare de seamă asupra mersului învăţământului dela şcoala lor.* Dăm aci unele puncte după care au să se conducă la întocmirea acestei dări de seamă, şi anume :

1. O foarte scurtă istorie a comunei în care se află şcoala, insistând asupra vremurilor mai vechi, întrucât aceste sunt cunoscute, asupra originii numelui satului şi asupra stării lui culturale.

2. De când datează şcoala, ca instituţie şi de când datează localul şcoalei? Cine a ridicat edificiul şcolar? Se va arăta din

ce material e construit, câte săli de clasă are, câte camere pentru învățătorul diriginte; în ce stare se află astăzi localul școlar. Al cui este localul școlar. Mijloacele de edificare și de susținere a școlii, de unde sunt și cât sunt de mari?

3. **Elevii**: Ni se va arăta an de an, începând cu anul școlar 1919—20 până astăzi 1928—29 numărul elevilor (băieți fete) cari au cercetat școala. Se va arăta an de an și numărul obligațiilor de școală după sex.

4. **Învățătorii**: Ni se va arăta numele învățătorilor, dacă să știe dela începutul existenței școalei, *iar dacă nu la tot cazul dela 1 Septembrie 1919 încoace*. Se va arăta pe scurt, dacă să știe biografia fiecărui învățător (unde și când s'a născut, unde și cât a studiat unde a fost învățător, ce a lucrat, ce fel de om a fost și când a murit). *Biografia actualilor învățători e foarte necesară*. Se va înșira directorii școlari în cei din urmă zece ani.

5. Direcțiunile școlilor minoritare vor arăta salarul ce îl primesc învățătorii lor. În numerar; în naturale; de unde?

6. Donatorii școlii; averea școlii (capital, realități; valoarea lor).

7. Biblioteca școlii (învățători, elevi). Câte volume? În ce valoare?

8. Serbări școlare. Ni se va arăta toate serbările școlare (producțiuni, șezători etc.) câte au avut loc în cei din urmă zece ani. Venitul net total ce s'a realizat cu aceste sărbări.

9. Ce s'a ales de elevii școlii; remarcatu-s'a vre unul indeosebi pentru comună sau pentru neam?

10. **Comitetul școlar**: Când s'a înființat? A făcut ceva deosebit pentru școală? Numele președintelui, secretarului, casierului și actualilor membrii ai comitetului.

11. Ce fel de societăți se mai găsesc pe lângă școală (Cooperative, case de păstrare, cercetășie, societăți ale tinerimei etc.) Cine au înființat aceste societăți? Câți membrii au; de ce capital dispun astăzi?

12. **Inspecțiuni școlare**: Se va arăta de cine a fost inspectată școala în cei din urmă zece ani (ziua, luna, anul).

Toate datele cerute aci se vor putea culege din arhiva școlii, parohii și spusele demne de crezare ale bătrânilor.

Ar fi foarte de dorit ca să ni se trimită fotografiile școlilor precum și ale directorilor și învățătorilor de astăzi pentru ca să le publicăm în această dare de seamă, rămânând ca ca documente pentru posteritate. Tinem însă să atragem atențiunea tuturcr, că noi nu putem suporta cheltuelile cu facerea clișeele necesare; în consecință aceste cheltueli vor fi suportate de către posesorii fotografiilor, rămânând clișeele în pro-

prietatea lor. In numerile viitoare vom publica cât costă un cm² clișeu.

De încheiere ținem să mai comunicăm, că ținem cu ori ce preț să ni se trimită de către toate școlaele, până la data fixată, dările de seamă. Noi încă depunem multă muncă cu întocmirea acestei lucrării de interes obștesc, de acea pe drept cuvânt așteptăm ca să aducă fiecare dintre membrii corpului didactic o mică jertfă pentru înfăptuirea operei cu care voim să comemorăm primul deceniu de dominație românească pe aceste plaiuri. Față de cei neglijenți vom aplica sancțiuni.

Obiect: *Tabloul elevilor din c. VII.*

No. 1322—1929.

Pentru a putea întocmi din vreme centrele examenelor de absolvire din acest an cerem să ni-se trimită înmediat tabloul elevilor din clasa VII primară, cari urmează să facă în acest an școlar examenul de absolvire.

Revizor: *M. Sasu.*

Societatea de ajutoare reciprocă în caz de moarte a învățătorilor din județul Alba.

No. 1—1929.

Se aduce la cunoștința tuturor membrilor, că societatea noastră a pierdut în 8 l. c pe membrul *Ioan Sava*, fost învățător la școala primară de stat din Aiudul de Sus. In consecință rog pe membrii societății să achite taxa de 100 (una sută) lei pentru ca să putem înde de grabă sermanei familii (o văduvă nemângăiată și trei orfani nenorociți) ajutorul de înmormântare. Membrii, cari au bani la noi sau aceia, cari au achitat al 2-lea caz de moarte, nu vor mai plăti nimic. Achitarea taxelor se vor face cu ocazia ridicării salarelor de pe luna curentă. Noi am înaintat tablourile, rugându pe domnii perceptori să încaseze taxele cuvenite. In tablouri am introdus pe toți învățătorii din județ, indiferent dacă sunt sau nu membrii la societate. Pentru că nu ne vine a crede ca să se sustragă nici unul dintre noi la achitarea bagatelei suma de 100 lei, care se dă pentru ajutorarea unei nenorocite familii a unui fost coleg bun al nostru. Adeseori sărim într' ajutorul unui străin cu care n'am avut nimic comun; de ce dară să nu venim acum într' ajutorul alor noștri. E aceasta o datorie creștinească — colegială dela care nu este iertat să se sustragă nimenea.

Președinte: *M. Sasu.*

